

Izhaja v Gorici vsak četrtek opoldne. Velja za celo leto 12 L, mesečno 1 L, za inozemstvo 16 L. Na naročila brez doposlane naročnice se ne bomo ozirali. Posamezne številke stanejo v razprodaji 20 stotink. Uredništvo: Ulica Carducci 4, uprava: ul. Vetturini 9.

GORIŠKA STRAŽA

Rokopisi se ne vračajo: frankirana pisma se ne jemajo. Oglaš, kateri treba vnaprej plačati, računajo po dogovoru. Izdaja konsorcij »Goriška Straža«. Odgovorni urednik: Josip Vimpolšek. Tiska: »Narodna Tiskarna« v Gorici, ulica Vetturini št. 9.

Svoja hišica -- svoja voljica!

V Gorici ne dobiš na zasebnih poslopih nobene glasovske napisa — razum enega. Če greš po cesti Treh Kraljev, kakor so rekli poprej, danes so to cesto prekrstili v »ulico 24. maja«, tedaj zagledaš sredi te ulice lično hišo, ki ima nad glavnimi vrati v kamen uklesan napis: Svoja hišica — svoja voljica!

Lep, krasen in pomemben napis je to! Takol si boš mislil: to hišo je postavil mož, ki ve, kolika dobrota je, če ima človek sam svojo hišico in zamore v njej svobodno uveljavljati svojo voljico. Kako lepo je, če človek more reči: ta hišica je moja, tukaj sem jaz gospodar, tukaj delam in gospodarim jaz kakor sam hočem po svoji volji, ali dosti je tudi, če po svoji voljici. To je želja vsakega človeka, da ima nekaj svojega, kjer ni odvisen od drugih, in naj bo ta posest ali ta hišica še tako majhna.

Svoja hišica — svoja voljica! Blagor mu, ki to ima, ki je to dosegel! Naj krog in krog razsaja svet, in tuli naj vihar — tu v svoji hiši sem doma, tu sam sem gospodar!

In kaj mislite, kdo je ta mož, ki je umel ceniti dobroto posesti, kjer lahko v lastni hišici živi po svoji volji, in je dal ta napis celo uklesati v kamen nad svojimi hišnimi vrati?

To je — dr. Tuma!

(Zadnji čas je sicer dr. Tuma to svojo hišo prodal, pa ima drugod svojo hišico in svojo voljico.)

In danes je ta mož šel med komuniste in oznanja po mestih in vaseh nauke, ki so nasprotni temu njegovemu v kamen uklesanemu programu.

Ti slovenski kmet in ti slovenski delavec stopi v komunistično stranko in udiinjal se radeč državi za sužnja, kjer boš delal in garal, kakor črna živina, pa sad tvojega dela nebo tvoj, ampak, kar boš pridelal, pojde v skupne državne zaloge, odkoder boš šele milostno prejemal. Kolikor se bo voditeljem radeče države zdelo potrebno, da si ohraniš moči za svoje pasje življenje!

Nič več ne boš imel svoje hišice, kjer bi živel po svoji volji, ampak bival boš skupaj z drugimi v delavskih hišah, ne več vojaških, ampak delavskih kasarnah, kjer boš navezan na red, ki ti ga bodo predpisali radeči voditelji; ne kakor prost človek, ampak kakor suženj, ki boš čutil nad sabo radeči bič, ker disciplino in red bodo hoteli udržati tudi v rudi državi!

Nič več ne boš prost, da bi si izbiral delo, ki je za tebe in za katero imaš poklic, ampak komandiran boš zdaj na to, zdaj na ono delo, kakor se bo radečim voditeljem zdelo potrebno.

Nič več ne boš gospodar svoje žene, ki je danes tvoja pomoč in tolažba, ker oni bodo družico tvojega življenja odtrgali od tebe in jo poslali v ženske delavske kosarne, kjer bo tudi sužnja pod radečo komunistično knuto. Družinsko življenje bo razbito, zakonska vez pretrgana, ker bo na njeno mesto stopila prosta ali pasja ljubezen!

Nič več ne boš gospodar svojih otrok, ker v komunistični državi ti bodo otroke že ob rojstvu pobrali in jih oddali v skupne otroške hiše, kjer jih bodo vzgajali po svojih načelih za svoje namene. Ti ne boš več poznal svojega otroka, otrok več ne svojega očeta ne svoje matere, družba se bo razpustila v posamezne med sabo neznane si enote, tako, da v komunistični državi ne bo treba več ne imen ne priimkov, ampak se bo ljudi lahko numeriralo kakor pse ali pa zaznamovalo kakor vojaške konje, ki nosijo užgano številko na svojih bokih!

Ali pa zamoreš, predragi čitatelj, tako življenje še imenovati — življenje? Ali je to tista prostost, po kateri ti hrepeniš, prostost, ki naj te stori srečnega in zadovoljnega? Ne, to je pot, ki pelje v sužnost pod radečim komunističnim bičem!

Ti hrepeniš po svoji hišici ali hočeš obdržati svojo hišico, kjer boš uveljavljati svojo voljico; kjer boš živel s svojo ženo in delal z njo za blagor svoje družine, kjer boš v krogu svojih otrok užival mir in sadove svojega dela! To je ideal, za katerim hrepeni vsak pošten človek, to je pa tudi veliko delo, ki naj ga človek izvršuje vsak v svojem delokrogu za socialni blagor! Ne, da bi nekateri imeli vse, drugi pa nič! Ne! Ampak vsak naj ima nekaj, kar je njegovo, svojo hišico — svojo voljico!

In če dr. Tuma, ki živi v svoji hišici po svoji volji, ki ceni doma urejeno družinsko življenje, če danes ta dr. Tuma hodi okoli po deželi in oznanja nauke, ki pripravljajo človeka ob hišico in lastno voljico, nauke, ki razdirajo in pokončujejo družinsko življenje, in očeta in mater in otroke udiinjavajo komunistični državi za sužnje, če ta dr. Tuma hodi danes z držnim čelom po goriški deželi s takimi nauki, kaj naj rečemo na to?

To je največje politično lopovstvo zadnjih vekov med Slovenci, to se pravi — grdo goljufati in ubijati ubogi slovenski narod!

Narod, spreglej in sodi!

Koroški plebiscit in slovenske meje.

To vprašanje je zelo važno in njegovo rešitev pričakuje z napetostjo ves slovenski narod. »Murska Straža« piše o tem vprašanju naslednje:

Ljudsko glasovanje na Koroškem je nepotrebno in krivično. Najlepši primer, kakšni so plebisciti, ki jih je iznašla preizkušena »modrost« pariskih diplomatov, je tješinsko ozemlje, čigar usoda bi se imela odločiti z glasovanjem med Čehi in Poljaki. Na tem ozemlju so se vršili pogosti nemiri, pretepi in krvavi izgredi. Zasedle so ga entente čete, toda sprta nasprotnika sta se tepla naprej. Oba sta imela prav — vsak iz svojega stališča, seveda. Plebiscit bi se imel vršiti julija, kakor pa pravijo pariške vesti, bo ententa brez ozira na določbo mirovne pogodbe prisodila tješinsko ozemlje Poljski. In čemu je potem zaneša med oba naroda toliko sovraštva? Tam pa, kjer ljudstvo samo zahteva plebiscit, da pokaže svojo samoodločbo, kakor na Goriškem, v Primorju in v Istri, ga odbija, ker tajna londonska pogodba velja v očeh entente več nego njene lastne mirovne pogodbe, sklenjene pred vsem civiliziranim svetom.

Plebiscitna komisija je že sestavljena, in slovenski zastopnik prof. dr. Jovan Cvijič, svetovneznani učenjak, je odpotoval v Celovec, kjer je sedež komisije. Čas glasovanja še ni določen.

Slovenski in nemški Korošec si stojita nasproti in gledata drug drugemu v oči. Dolga stotletja je Slovenec tlačil Nemcu. Danes pa prihajajo iz Koroške veseli glasovi: v desetisočih se zbira narod, zboruje pod milim nebom, kakor da bi zaprisegal svojega kneza na Gosposvetskem polju, na razne načine izraža svoje veselje, da se lahko ujedini z veliko, močno jugoslovansko državo.

To je pozitivna stran koroškega položaja, obstoja pa tudi negativna. Nemci so pridneje kot kdaj na delu; še bolj so se založili z denarjem, še temeljiteje so njihove priprave in niti slaba znamenja jim ne vzamejo poguma. Sirio vse mogoče laži, da uženejo naše ljudstvo v kozji rog; kaj, če se mu pozneje odpro oči, poglavito je, da ga imajo zopet v nemških pesteh. Ta agitacija je razumljiva, saj so še nedavno prisegali pogin vsem Slovincem.

Ne dá se tajiti, da je koroški plebiscit velikega pomena za slov. meje. Nedavno so prinesli listi vest, da hoče Italija v slučaju, ako se cona A izreče za Avstrijo, od vrhovnega sveta zahtevati, da ji prisodi še Bled, Bohinj in Jesenice na Gorenjskem, najlepše biserne slovenske dežele. Prav verjetno je, da bi Italija to storila. Italijani, ki zajemajo svoje vire iz nemškega časopisa, so zelo enostransko poučeni o Koroški; Nemcem pa je to seve, prav. Ni izključeno, da bi v tem slučaju, ki je po našem mnenju nemogoče, prišlo v razpravo tudi še severne meje, ker je vsa dravska kotlina v ozki zvezi s koroškim zaledjem. V prilog temu govori razlika med prakso in teorijo v ententni mirovni politiki. Saj je že parkrat sama pogazila temeljna, načelna določila mirovne pogodbe, tako n. pr. določilo o izročitvi vojnih krivcev, določbe o plebiscitu v Tješinu in dr.

Koroški plebiscit, kot nepotreben, breznačelen in krivičen, je tedaj naperjen proti Sloveniji. Slovenija je jez, ki leži k Jadranskemu in Sredozemskemu morju težčim Nemcem na potu, in ki tudi ovira gospodarsko prodiranje Italije v alpske dežele. Na obeh straneh pa stoji istočasno Angleži in Francozi, ki jim je razpad velike monarhije omogočil nadvlado v Srednji Evropi, in ki so, kakor kažejo vsa znamenja, podedovali staro habsburško politiko izigravanja naroda proti narodu.

Koroški plebiscit je največjega pomena za Slovenijo, s tem pa tudi za vso Jugoslavijo, na katere najbolj ogroženih vrstih straži slovenski narod.

Položaj na Koroškem je za Slovence ugoden in vsak strah je neupravičen; in ker so Slovenci prestali že mnogo nevarnosti, v katerih se je v resnici vadijalo za njihovo glavo, bo tudi koroško glasovanje, ki danes ni več nevarnost, končalo ugodno za Slovence.

Rimski pakt.

Danes objavljamo rimski dogovor, ki je bil sprejet na kongresu zatiranih narodov stare Avstro-Ogrske, ki se je vršil v Rimu od 8. do 10. aprila leta 1918, in se glasi:

I. Splošni dogovor med avstro-ogrskimi narodnostmi.

Zastopniki narodnosti, podložnih v celem ali deloma avstro-ogrskemu gospodstvu: Italijani, Poljaki, Romuni, Čehoslovaki in Jugoslavi so se dogovorili o sledečih principih za skupno akcijo:

1. Vsak izmed teh narodov proklamira svojo pravico do ujedinenja v enotni nacionalni državi oziroma do izpolnitve tega ujedinenja, da

doseže svojo popolno politično in gospodarsko neodvisnost.

2. Vsak izmed teh narodov vidi v Avstro-Ogrski monarhiji sredstvo nemškega gospodstva in glavno oviro uresničenja svojih ciljev in svojih pravic.

3. Kongres priznava zato potrebo skupne borbe proti skupnim tlačiteljem, dokler vsak izmed teh narodov ne doseže svoje popolne osvoboditve, svoje popolne narodne enote in svoje politične svobode.

II. Podlaga italijansko-jugoslovanskega soglasja.

Zastopniki italijanskega in jugoslovanskega naroda se dogovarjajo specialno še v naslednjem:

4. Kar se tiče razmerja med italijanskim narodom in narodom Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki je znan tudi pod imenom jugoslovanski narod, zastopniki obeh narodov uvidevajo, da je ujedinitelj in nezavisnost jugoslovanskega naroda življenskega interesa za Italijo istotako, kakor je dopolnenje italijanskega narodnega ujedinenja življenskega interesa za jugoslovanski narod. Zastopniki obeh narodov se torej zavezujejo, da posvetijo vse svoje moči, tako med vojsko kakor i v trenutku sklepanja miru, da se ta cilj obeh narodov doseže popolnoma.

5. Izjavljajo, da je osvoboditev Jadranskega morja in njegova obrana proti vsakemu sedanjemu in bodočemu sovražniku življenskega interesa za oba naroda.

6. Se zavezujejo, da uravnajo prijateljsko, tudi v interesu dobrih in odkritosrčnih odnosov med obema narodoma, da se ne rešena teritorialna vprašanja na podlagi principa narodnosti in prava narodov, da odločajo sami o svojih usodi, in sicer na način, da se ne prejudicira življenskim interesom obeh narodov, ki se bodo določili v trenutku sklepanja miru.

7. Delom enega izmed narodov, ki bi morali ostati vntesjeni v mejah drugega, se bo priznalo in garantiralo pravo, da se spoštuje njihov jezik, njihova kultura in njihovi moralni in gospodarski interesi.

Pripominjajo, da so bile zadnje štiri točke formulirane v Londonu od gg. Torre in Trumbića in ratificirane po Jugoslovanskem odboru v Londonu in po Italijanskem odboru v Rimu, kojega predsednik je bil g. Torre.

(Kaj bi kaj veljalo in držali dandanes razni pakti ali dogovori, naj bodo kjerkoli sprejeti in še tako slovesno podpisani! — Op. ured.)

Dopisi.

Iz Bovca. — »Druga Albanija v Bovcu« — tako bi si človek tolmačil, ako bi mislil z možgani tuk. orožništva. — V noči med 27.—28. junijem se je nameraval pričeti že preje pripravljen napad na orož. postajo, a drugi dan po delopustu bi se pogrom nadaljeval; — po tem vspredu naj bi se torej vršila »ustaja« — po mnenju orožništva seveda.

Je-li so bili »vstaši« opremljeni tudi s topovi oklopnimi avtomobili ali tanki, od sedaj se ni znano; tudi še ni ugotovljeno, so-li »ustajo« vodili častniki kake sosednje države.

Nam domačinom, ki to »ustajo« prav dobro poznamo, nam, ki poznamo te »divje upornike« že od otroških let, je znano samo sledeče:

V nedeljo, dne 27.6. so v neki gostilni orožniki aretirali radi pijanosti nekega Rafaela Kašca, delovodjo tuk. kleparja Ant. Durjava. Vkljenjenega so odvedli, ali bolje rečeno s samimi sunki in udarci premikali po cesti v orožniško postajo. Na to se je čulo od tam silno vpitje aretiranca in njegovo klicanje na pomoč. — Mimoidoči so hoteli vedeti, da orožniki aretiranca zvezanega na nečloveški način pretepajo. Mi tega pač ne moremo verjeti, da bi ti dobri ljudje mogli počenjati kaj tako nekulturne in naj bi bili tudi med samimi divjaki — ko so vendar sinovi naroda — 2000letne kulture.

Nekoliko kasneje, so iz Dvora s svojo soprogo se vračajočemu Antonu Durjava pred orož. postajo stoječi fantje, katerih je bilo kakih 10 povedali, da je njegov pomočnik zaprt pri orožnikih. Le - ta je šel k orožnikom in zaprosil, naj bi aretiranca izpustili, češ, da ima naslednji dan »20« delavcev in da istega, ki je njegov predelavec nujno potrebuje. — Ker Durjava sploh ne zna italijansko in je orožnikom z največjim trudom le na pol povedal, so ti poslednji bili mnenja, da hoče Durjava aretiranca s silo oprostiti s pomočjo — »20tih« oseb, ki čakajo pred postajo.

Posledica žalostnega nesporazumljenja je bila, da so orožniki poklicali oddelek oboroženih vojakov, ki so vse pred postajo stoječe in pred bližnjo gostilno se nahajajoče nič huđega sluteče goste brez vsakega upora aretirali. Vseh teh nesrečnikov je bilo 16, kateri so bili preiskani, pri katerih se pa ni našlo niti nožičkov, še manj pa — bomb in granat. Vsi so bili odvedeni takoj v tuk. zapore.

Drugi dan je neki maršalo aretirance zaslišal in v svoji modrosti dognal, da je celo »ustajo« vodil Ant. Durjava in pustil istega ter še dva druga odpeljati vklejane na vojaško sodišče v Trst, ostali pa so bili izpuščeni.

Oblasti, ki ste v to poklicane, čemu dopuščate upravo javnih funkcij ljudem, ki ne razumejo našega jezika. Kedo povrne škodo gosp. Durjava in ostalima dvema, ki je nastala le vsled nesporazumljenja in le vsled nerazumevanja našega jezika, ker občeznano je, da so g. Durjava in ostali miroljubni, kar je tudi gg. tuj. orožnikom gotovo prav dobro znano — saj poznajo zlasti g. Durjava, kakor vzor — občana.

Merodajne činitelje pozivljamo, da poučijo tuk. orožnike, kako jim je vršiti službo nepristransko, da bode že enkrat konec nepotrebnega sumničenja in razburjenja ljudstva.

Z Bovškega. — Naši dobri rešitelji postajajo dan za dnem oblastnejši in predrzejši. Ne bo več dolgo trajalo, in ne bomo smeli po slovensko niti dihati. Predrzni postajajo tudi pri nas zaposleni laški delavci. Namesto, da bi lepo molčali, ko odjedó našim ljudem na naših tleh lep kos kruha, se šopirijo ter svoje slovenske sodelavce, ki so med njimi le bele vrane, grdo gledajo in zmerjajo. Prizadeti naj pri predstojnikih zahtevajo zadoščente za to!

Slovenci smo pač prepotrpežljivi. Lok prenapet počti, isto napravi tudi naša potrpežljivost, če jo bodo preveč zlorabljali in napenjali! Kdor pride v deželo kot tujec s trebuhom za kruhom, naj bo ponižen in pa vesel, če se ga tukaj trpi!

Iz Kobarida. — Dne 24. junija se je vršil redni občni zbor tuk. »Okrajne posojilnice« za leto 1918 in 1919. Poročilo načelstva in nadzorstva je pokazalo, da naša posojilnica tudi v sedanjih časih prav dobro vspeva in uživa pri ljudstvu. Še vedno staro, neomejeno zaupanje. Videli smo tudi, da načelstvo in nadzorstvo zelo previdno in vestno opravljata svojo dolžnost ter varujeta posojilnico pred morebitnimi izgubami. Razveselivo poročilo je tudi to, da je v teh dveh letih 354 dolžnikov popolnoma vrnilo posojila in je posojilnica imela 139 novih ulagateljev. Da bo pa posojilnica ljudstvu vedno na razpolago, se je sklenilo, da glavna uradna dneva ob nedeljah in četrtek ostanejo tudi nadalje, zraven tega se bo pa uradno vsak dan od 10—11 ure. Obrestna mera za vloge se je zvišala na 3½%, za posojila pa na 4½% in so se določile tudi druge olajšave pri posojilih. Občni zbor je dovolil Šolskemu Domu 200 L in društvu sv. Ciril-Metoda tudi 200 L podpore, kar naj bi dobilo mnogo posnemovalcev tudi pri drugih zavodih.

Spodnja Idrija. — Tudi pri nas se je začelo živahno društveno življenje. Pred velikonočjo smo zopet poživili naše kat.slov. izobraževalno društvo. Najeli smo nove društvene prostore sredi vasi na najlepšem prostoru, uredili knjižnico ter pričeli prirejati predstave. 13. majnika smo privedli v ljudski šoli F. S. Finžgarjevo igro »Veriga«, ki je jako dobro uspela v vsakem oziru in bila zelo bogato obiskana. 29. junija pa smo privedli pri g. županu Andreju Svetličiču veselico s Fr. Ks. Stajarjevo narodno igro »Tihotapec«, petjem in godbo. Kljub temu, da je dež nekoliko nagajal, je bila udeležba jako velika. Katol. del družba Iz Idrije je ta dan napravila k nam svoj izlet ter s svojim zborom in orkestrom — ki je že pri prvi prireditvi sodeloval — pripomogla do krasnega vspela te veselice. Letos praznuje naše društvo svojo tridesetletnico — za to se pa hočemo še posebno pripraviti.

Brda. — V troek 29. junija se je vršil v Smartnem sestanek pripravljalnega odbora, ki si je izbral težko nalogo: ustanoviti za vsa Brda »Zvezo po vojni poškodovanih«. — Krvavo potrebo za gospodarsko udruženje pač občuti vsakdo. Vsi vinogradniki manjši in večji, koloni in delavci so udarjeni. Pa še nihče do sedaj ni dobil niti centesimov denarne podpore, še manj pa kako gospodarsko orodje, brez katerega je obnove Brd nemogoča. Naš vinogradnik dela, trebi in koplje; velikokrat lačen mrko gleda v težko zemljo ter jo vprašuje: Si gruda rodna, zakaj pešaš in zgubljaš življenje, iz katerega smo jaz in moja družina zajemali blagostanja? Kaj bo z nami in našimi vinogradi, ali smo res obsojeni v počasno hiranje? — Tako premišljuje čaka kmet boljših dni in odškodnine. Da, ta odškodnina! Kolikokrat je že bila obljubljena! Z obljubo ni bila do sedaj še ena trta usajena, še manj pa vinograd izkopan. S svojo predolgo potrpežljivostjo in prelahko vero v pomoč od strani oblasti smo pri koncu. Ne smemo in ne moremo več čakati; vsak, tudi najmanjši zamujeni čas za doseg odškodnine je za vinogradnika že usodopolen. V »Zvezi« po vojni poškodovanih — brez izjeme: najsiho kmet ali kolon — je rešitev vprašanja odškodnine. Organizirajmo se torej ter pristopimo vsi v Zvezo! Vsi smo oškodovani, pomoči potrebni! Pomoč pa nam hoče zagotoviti snujoča se Zveza po vojni poškodovanih. Seveda pod enim pogojem: če bo pristop splošen, brez razlike, naj je kdo večji ali manjši vinogradnik ali pa kolon.

nih 7. aprilnega Celja. — Dne 4. t. m. se je pri manje žla v društveni dvorani veselica z zelo bopovedi vsporedom. Ljudstva se je zbralo toliko da pove mogli vsi najti prostora v dvorani. Mnogo lov je moralo oditi. Vsled tega se je sklenilo, poroke veselice s istim vsporedom ponovi dne 11. tekon. ob 4h popoldne v imenovanem prostoru. or se hoče tedaj navžiti svežega zraka, imeti dolekrasen razgled, navdušiti se za narodno stvar L. se pošteno (seveda brez plesa) razveseliti; naj pride sam in naj povabi še druge! Dobrodošli! V hribih se dela dan....

Politični pregled.

Obisk regenta Aleksandra v Jugoslaviji in italijanski časopisje. — Italijanski listi poročajo po svoje o obisku regenta Aleksandra v Ljubljani, povdarjajo regentov govor na dvornem obedu, v vladni palači in pravijo: Med tem, ko so se v Ankonu in drugod bojevali Italijani z Italijani, je govoril jugoslovanski regent v Ljubljani svoj iredentistični govor. Nato citirajo ves tozadevni odlomek iz regentovega govora o neodrešenih Slovincih pod italijanskim jarmom.

V Italijanski zbornici se je pri razpravi o vladnem programnem govoru bojevitost vzdignil proti ministrskemu predsedniku Giolitti-ju poslanec Salvemini, ki je izjavil, da vlada ni podala o jadranskem vprašanju nikakršnega programa. Znano je — je dejal govornik — da je bila Italijanska vlada povabljena 25. aprila od jugoslovanske delegacije, da začne direktna pogajanja, ki so se začela v Pallanzi in se prekinila ne po volji Slovanov, temveč zaradi ministrske krize. Govornik vpraša, ali namerava vlada zopet začeti prekinjena pogajanja ali jih odložiti na nedoločen čas? Vlada se mora odločiti v tem vprašanju zaradi svoje odgovornosti. Pred to odgovornostjo mora vsak zavzeti določno stališče. — Vlada, če res namerava spoštovati pravice parlamenta, mora predložiti zbornici točen in določen program glede jadranskega vprašanja, od katerega rešitve je odvisna vsa bodočnost italijanske zunanje politike. Govornik vstraja pri predlogu, naj se doseže sporazum med Italijani in Jugoslovenci ne zaradi tega, ker bi rad odstopil Dalmacijo Jugoslovanom, temveč ker bi resen sporazum obvezal obe strani, da ne podpirate iredentizmov. Treba je preprečiti, da se Italija in Jugoslavija ne izčrpate v stroških za mornarico, ker Jadran mora biti nevtiralizirano italijansko-jugoslovansko morje.

Kdor hoče Dalmacijo, zapleta Italijo v večni boj s Slovani, ki bi jo prisilili, da podeduje umazano avstrijsko politiko v še slabši obliki, politiko, katere posledica bi bila, da bi se ustvarila za hrbtom »Venezie Giulie« nova Avstrija, sovražna Italiji, s kakimi 25 milijoni prebivalstva, po večini nemškega in madžarskega. Ta nova Avstrija bi vložila vse sile, da pahne Italijo v morje iz Trsta in Pule, in bi se zvezala v ta namen s Srbijo, da pahne Italijo v morje iz Dalmacije. Medtem je napadno, če se pripisuje Dalmaciji prevelika strategijska važnost. —

Veliko je s temi besedami povedal vladi poslanec Salvemini, toda na dno stvari ni prišel. Ni zadosti, doseči med Italijani in Jugoslovani sporazum in tako obvezati moralno obe strani, da ne podpirate iredentizmov, ampak treba je skleniti tak mir, ki odstrani vsak iredentizem, to je, tak mir, ki vse odredi, da bo vsak v tisti državi, h kateri pripada po svoji narodnosti. Torej samoodločba! To naj bi predlagal posl. Salvemini v zbornici.

V Albaniji ni še ničesar dosegel italijanski poslanik Aliotti, ki je prišel tja, da se pogaja z albansko vlado v Tirani. Aliotti je dal izprazniti Drač, da bi pokazal dobre namene Italijanov; pa Albanci jim nič ne zaupajo. Ko je dal Aliotti izprazniti Drač, je Albancem zrastlel greben, in kažejo, da niso nič kaj pripravljeni za pogajanja, dokler ni izpraznjena tudi Valona. Te dni so nekateri zunanji listi prinesli preklit ali dement, da ni res, da bi bila Valona — padla. Kdo ve, kaj neki tiči za tem dementijem? Ker je ta vest tudi na konferenci v Spa zelo slabo uplivala na varstvo italijanskih interesov, je italijanski poslanik Siorza to vest odločno zanikal pred časnikarji, ki so tamkaj zbrani.

Konferenci v Bruxellesu in v Spa. — Na medzavezniški konferenci v Bruxellesu, ki se je sešla 1. t. m. se je razpravljalo o porazdelitvi nemške vojne odškodnine med zaveznike in o razorožitvi Nemčije ali o določitvi števila nemške vojske. Zdi se, da gledé nemške vojne odškodnine niso zavezniki dosegli še sporazuma, kajti če vstraja pri 100 milijardah odškodnine Francija pri 55 od sto, Anglija pri 25 od sto in Italija pri 20 od sto, potem ne ostane nič ne za Belgijo, ne za Srbijo in ne za Rumunijo. — Gledé nemške vojske zahtevajo zavezniki omejitve nemške vojske na 100 tisoč mož, ker se bojé, da bi jim znala postati Nemčija zopet nevarna. Nemčija pa odgovarja, da potrebuje najmanj 200 tisoč mož, če hoče vzdržati v državi mir, brez katerega je vsako gospodarsko napredovanje v državi nemogoče, in torej tudi nemogoče izvrševanje pogovornih mirovne pogodbe. Pri vojni odškodnini pravi Nemčija: To je preveč, tega ne zmorem! Pri določanju števila nemške vojske pa pravi: to je premalo, to nikakor ne gre! Vi sami boste pri tem trpeli, zakaj kdor nič nima, ne more tudi nič dati. — in drži zaveznike s sarkastičnim posmehom v škripcih.

Torej v Bruxellesu si niso prišli gospodje še nič na čisto. Dne 5. t. m. so se zopet sešli v Spa, kjer čakajo rešitve važna vprašanja. Razpravljalo se bo o svoti odškodnine, katero so bajé povlašili na 126 milijard, o vprašanju izdajanja prejmoga od strani Nemčije in o vprašanju razorožitve Nemčije. Kaj vse diplomacije v Spa ukrenejo, bomo znali poročati, toda sodeč po uspehili

dosedanjih konferenc, lahko rečemo, da bodo tudi zdaj ostala mnoga vprašanja nerešena. Konferenca v Spa se udeležuje tudi nemška delegacija.

V rusko poljski vojni se umikajo Poljaki in se na svojem umiku bijejo na celi fronti južno od reke Pripiet. Predsednik poljske republike g. Pilsudski, je izdal na ves poljski narod manifest, v katerem povdarja težki položaj v katerem se nahaja Poljska, in naznanja ustanovitev narodnega obrambnega zbora, ter pozivlja vse Poljake, naj se istemu prostovoljno pridružijo v obrambo demovine.

Z druge strani se še poroča, da je poklicata Poljska pod orožje vse moške od 20.—30. leta.

Težki položaj poljske države je zbudil v Čehoslovaški veliko pozornost. Praški list »Večer« piše: Poljska ne bo mogla uteči katastrofi. Moramo preprečiti, da poljska lavina ne prevrže tudi nas, naše vojaštvo mora biti pripravljeno.

Bojkot proti Madžarski se nadaljuje. Porazgovori z raznimi odbori gledé bojkotnega vprašanja niso privedli do nobenega cilja. Madžarska vlada je pripravljena pač za informacije, ne pa za pogajanja. Odločila bo zveza strokovnih organizacij v Amsterdamu.

Čehoslovaška republika se je pridružila bojkotu Madžarske in je ta njen sklep stopil s 1. julijem v veljavo. S tem dnem se je ustavil ves promet proti Madžarski.

Šlesvik je bila priključena Dansk. — Dne 5. t. m. se je po 56 letih ločitve vrnila Šlesvik zopet k svoji materi Dansk. Dne 10. febr. t. l. se je v Šlesviku vršil plebiscit, pri katerem se je večina 76 od sto izrekla za Dansko proti Nemčiji, pod katere tujim jarmom je bivala toliko krivičnih let. Tozadevni akt priključitve so podpisali zastopniki vseh zavezniških velevladi in zastopnik Danske.

Zarota za vrnitev Habsburžanov. — Listi poročajo iz Curiha o habsburških intrigah v Švici, ki merijo na to, da bi se Habsburžani zopet vrnili na dunajski cesarski prestol. Vodstvo monarhističnega gibanja se nahaja v Švici. Monarhisti se shajajo redno vsak petek v palači grofa Berchtolda. Teh sestankov se udeležujejo bivši minister Hussarek, general Schönborn, bivši ministrski predsednik Clam-Martinic, razni višji častniki, veleindustrijalci itd. Zarotniki imajo na razpolago 22 milijonov kron. Najzanimivejše na vsej stvari je to, da se v tej družbi nahaja tudi bivši deželni glavar kranjski, dr. Ivan Šusteršič.

Domače vesti.

† Teodor Hribar. — Zveni skoraj neverjetno, in gotovo bo vse rojake po deželi pretresla vest, da je v soboto, 3. julija, umrl močni in krepki mož, znani slovenski trgovec v Gorici, Teodor Hribar. Star je bil 45 let. Bil je markantna osebnost v mestu, od vseh poznan, pravi izraz, zdravja in moči, in vendar nega ni več, in tudi ga ni med nami, ker je umrl na Dunaju v nekem zdravilišču, ki ga pa ni ozdravilo. Tožil je že delj časa pri vsej svoji telesni mogočnosti, da se nič kaj prav ne počuti, zadnje tedne se mu je tudi že poznalo, da peša in propada, in v svoji zdravstveni krizi se je odločil, da pohiti iskat rešitve v neko zdravilišče na Dunaj.

Toda samo smrt ga je rešila bolezni, ki jih je prikrivala njegova na videz zdrava telesna zunanja mogočnost.

Bil je podjeten trgovec, ki je umel iz svojih dohodkov podpirati tudi narodno stvar, bil je odbornik »Centralne posojilnice«, in je ob svoji povrnitvi v Gorico tudi največ pripomogel, da se je poslopje »Centralne posojilnice« med prvimi zopet popravilo. Zgodaj je preminul, prežgodaj je moral v tuji zemlji v hladni grob. Goriški Slovenci počaščujejo v globoki žalosti njegov spomin in mu kličejo v daljino tujino: Teodor, počival v miru!

Tolminsko učiteljsko društvo zboruje dne 12. t. m. ob 10h v ljudski šoli v Tolminu. Pridite tudi tisti, ki že nad leto dni s svojo nenavzočnostjo kazete malo smisla za organizacijo. Odbor.

Konferenca za tolminski dekanat bo dne 13. t. m. (četrtak) ob 10 uri (po letnem času) pri Sv. Luciji. Ker je glavni namen te konference ustanovitve in organizacija stalne svetlucijske konference, po navodilih in intencijah »Zbora«, zato so vsi duhovniki brez izjeme nujno povabljeni, da se, čim le more, udeležijo konference. Vabljeni so tudi duhovniki iz sosednih dekanatov, da se za počne organizacija konferenc za ves tolminski okraj. Kdor reflektira na kosilo, naj se pravočasno zgleda pri g. Jož. Abram, župn., Sv. Lucija.

Strokovna nadaljevalna šola za zidarje v Renčah je zaključila šol. leto 1920 s 30. junijem. Po šletnem prestanku je šola krepko oživela in pokaže svoje delovanje na razstavi, ki se otvori dne 11. julija t. l. ob 10 uri jutraj v dobrohotno v ta namen pripuščeni dvorani gosp. Franca Brumat.

Prijatelji šolstva in napredka dobro došli! Vodstvo.

Vsem gg. udom okrajnega šolskega sveta tolminskega na znanje. — Podpisani je dobil na ulogo za sklicanje seje okr. šol. sveta nastopno rešitev, ki se glasi v prevodu:

S poročilom na zgoraj označeno ulogo se Vas obveščam s prošnjo, da obvestite vse sopodpisane člane okr. šol. sveta, da podpisani urad ne nasprotuje sklicanju seje okr. šol. sveta. Toda, kakor se Vam je že ustno naznanilo, podpisani ne more sklicati udov okrajnega šol. sveta v sejo, dokler ne dobi od predstojatelja oblastni potrebnega privolenja.

Istočasno se Vas zagotavlja, da predstojatelj oblastni namerava tudi v bodoče ohraniti institucijo okr. šol. svetov, ki zmorejo dati razvoju šolstva zadostne pomoči.

Podpisani urad ne bo odlašal s sklicanjem seje okr. šol. sveta, ko bo v to pooblaščen.

Civilni komisar, predsednik okr. šol. sveta:

Stotnik Umberto Sala, m. p.

Sv. Lucija, dne 1. julija 1920.

Josip Rakovšek.

Poštno-avtomobilna zveza Idrija-Sv. Lucija. — Z dnem 14. junija je pričel poštno-avtomobilni promet med Idrijo in Sv. Lucijo; in sicer odhaja poštni avto ob 8 jutraj iz Idrije ter dohaja okoli 10. dopoldne k Sv. Luciji, t. j. k vlaklu, ki vozil iz Gorice proti Jesenicam. Opoldne se poštni voz vrača iz Sv. Lucije ter dohaja ob 2 popoldne na mestni trg v Idrijo, kjer je avtomobilno postajališče. Kdor potuje proti Gorici, ima torej zveze se le s popoldanskim vlakom, ki odhaja okoli 4 s postaje pri Sv. Luciji.

Zbornik svečnikov sv. P. Duhovnikom se naznanja, da ni mogel iziti list pravočasno, ker je urednik nekoliko zbolel. Julijeva številka izide zato pozneje (dne 26. jul.).

Krvavi dogodki v Prvačini. — Iz Prvačine smo doznali hude vesti, pod katerih utisom stoji še danes vsa vas z okolico vred.

V pondeljek, na dan sv. Cirila in Metoda, so hoteli Prvačkovci skupno s svojimi okoličani obhajati ta praznik in so se sešli jutraj pri hiši g. Lebara, odkoder so skupno odkorakali v cerkev, kjer se je imela vršiti slovesna služba božja. V Prvačini je bilo iz oken izobešenih kakih 20 slovenskih trobojnic, enako je tudi na čelu sprevo da vihrala slovenska zastava v rokah krepkega zastavonoše.

To je zaskrbelo v dno duše laške karabinirje, ki so hitro začeli pobirati slovenske zastave po hišah, a so jih naši ljudje in tudi naše žene in dekleta branile kakor junakinje. Dekletom, ki so bile v narodni noši, so ti orožniki trgali obleko in znake raz prsi, obnašali se nedostojno, da je moralo izzvati najhujše ogorčenje.

A najhujše je prišlo pred cerkvijo. Tam so zahtevali karabinirji od zastavonoše, naj jim izroči zastavo. Ta se je branil kakor lev, in ne le, da jim ni zastave dal, ampak je še on njim vzel štiri slovenske zastave, ki so jih bili pobrali s hiš. Ljudstvo je protestiralo, orožniki so nato začeli streljati, nastal je divji krik in divje vrvenje, — in konec vsega je bil, da so bile štiri osebe težko ranjene, in sicer Josip Kerševani, Ambroz Gregorič, Alojzij Gregorič in Angel Leban, več oseb je bilo pa lahko ranjenih.

Ker je bil v sprevodu v cerkev tudi g. župnik, Jožef Primožič, so ga orožniki osumili, da je on nahujskal ljudstvo, in so ga aretirali. Pa po štirih urah so ga izpustili, ker je ljudstvo pred orožniško postajo skupno protestiralo proti njegovi aretaciji in grozilo... če se ga takoj ne izpusti. —

Na svojih tleh torej ne sme Slovenec nositi svoje zastave, na svojih tleh je od tujca tepen in streljan! In vendar je Slovenec miren človek, nič drugega ne zahteva, kakor da se mu pusti njegov jezik, in da se mu pusti, da časti svojo zastavo, ki mu je draga in sveta.

Smešno je, če si pri vsakem takem dogodku poprašuje in poizveduje, kdo je temu kriv, kdo je to povzročil, kdo je ljudi nahujskal? **Nobeden! Ker slovensko ljudstvo v enako čuti in enako trpi!** Ni treba, da bi primorske Slovence kdo ščuval ali hujskal ne doma in ne, da bi prišlo tako hujskanje iz Jugoslavije! Slovenci smo vsi enaki vsi enako ljubimo svoj jezik in svojo zemljo, vsi enako čutimo jarem, ki nas žli, vsi enako se razumemo, ko se le pogledamo!

»Barbarska« Avstrija nam je pustila naše zastave, a zdaj, ko smo »odrešeni«, zdaj se nam meče te zastave ob tla! Kako dolgo še?!

Vojaški upor v Červinjanu. — Med vojaki v Červinjanu se je že zdavno širilo nezadovoljstvo, ki se opaža v zadnjem času splošno, in ko so vojaki 31. m. m. zvedeli, da bodo drugi dan odpotovali v Trst, je vzrastle v njih že stari sum, da jih namerajo poslati v Albanijo. Komaj so utihnili zadnji zvoki trobente, ki je pozivala k počitku, se je zaslilo silno streljanje pri barakah, kjer so vojaki nastanjeni. Prestrašeno prebivalstvo je zbežalo v svoje domove in se zaprlo, ulice so bile hipoma popolnoma prazne. Kmalu nato so se prikazali na ulici vojaki, ki so se napotili v gruče prepevajoč uporniške pesmi proti ljudskemu domu, odkoder so korakali z rdečo zastavo, vedno pri tem streljajoč, proti postaji. Tu so ukazali naj se ustavijo vsi vlaki, ki imajo priti in oditi. Medtem so razbili nekoliko železniških vozov, polnih čokolade in drugih živil, postavili pred postajo nekoliko strojníc in se nato vrnili vedno streljajoč v svoje barake. Po večkratnih brezuspešnih poizkusih se je častnikom vendar posrečilo pomiriti vojake z zagotovitvami, da ne odidejo v Albanijo in jih ukloniti, da so se drugi dan dali odpeljati z vlakom proti Trstu. Odhod se je izvršil popolnoma mirno. Vojaški upor ni imel k sreči nikakršnih posledic pri civilnem prebivalstvu in se je dokončal brez žrtve.

Važno! Kronske bankovci se bodo še izmenjali. — Iz Rima prinašajo italijanski listi poročilo, da bo italijanska vlada, vsled pritiska in prošnji iz zasedenega ozemlja, določila nov in sicer ne kratak čas, v katerem bodo še lahko izmenjali svoje kronske bankovce prebivalci iz zasedenega ozemlja, ki jih niso mogli izmenjati lani v določenem času. Avstr. kronske bankovci se bodo izmenjali pod istimi pogoji kakor lani, t. j. po 60 od sto. Določeni bodo pogoji, pod katerimi se bodo mogle stranke poslužiti te zapoznele izmenjave, to je, če stranke res niso mogle izmenjati svojih kronske bankovcev lani v določenem času. Italijanska vlada misli čim prej uvesti to novo izmenjavo in določiti termin za to.

V Prvačini, uprizaré domači igralci dne 25. julija t. l. veliko Medvedovo tragedijo »Za pravdo in srce«. Ker je pa taka prireditve združena z velikim trudom in precejšnjimi stroški, se apelira

na sl. občinstvo, da se te krasne igre vdeleži v obilnem številu. Spored se naznani pravočasno potom plakatov.

Za dramatični odsek: Franc Gregorič.

»Orlovski tabor« v Mariboru. — Od 29. julija do 2. avgusta t. l. se bo vršil prvi slovenski orlovski tabor v Mariboru. Papež Benedikt XV. pošlje svojega delegata na tabor. Prišle bodo tudi mnogobrojne katoliške mladinske organizacije, posebno iz vseh slovenskih, pa tudi iz drugih evropskih držav, kakor in Francije, Anglije, Belgije, itd. Tudi ameriški Jugoslovenci bodo dostojno zastopani. Kdor želi prisostvovati, naj prosí za informacije uredništvu »Slovenca« v Ljubljani.

Na Vogerskem se vrši 11. t. m. ob 4. pop. narodna veselica, pri kateri sodelujejo pevski društva iz Renč, Čerčič, in Bilj z izbranimi točkanji. — J. Stokova burka »Anarhist« proizvajana na naravnem odru, bo gotovo razvedrila zbrane. Med vsporedom svira orkester. Po vsporedu javna tombola. Za okrepčila vsake vrste bo obilno preskrbljeno.

K obilni udeležbi vabi bralno kmetijsko društvo »Lijak«.

Dramatični klub v Gorici. — Vsi, ki želé sodelovati pri dramatičnem klubu, naj se javijo tekom tega in prihodnjega tedna v upravništvu »Gor. Straže«, ul. Vetturini, št. 9.

Civilni komisariat goriški opozarja, da velja za vožnjo z avtomobili še vedno odredba ministertva notranjih zadev bivše avstro-ogerske države z dne 28. aprila 1910, izvezemši paragrafov 35—44, ki so nadomeščeni z analognimi odredbami, ki so v veljavi v starih provincijah kraljestva, v zvezi z odredbami zunanjih držav.

Lastniki in vodniki avtomobilov, ki se ne bodo držali teh odredb, bodo strogo kaznovani po kazenskih določbah, ki določajo denarno globo in zapor kakor tudi odvzete vozila. (Kdo pa pozna te analogne odredbe, ki so v veljavi v starih provincijah kraljestva? V Gorici vidimo, da vse table in prepovedi nič ne izdajo, da vojaški avtomobili in kamijoni drvijo povsod po ulicah, koder je prepovedano. Bil bi pač zadnji čas, da se v tem oziru napravi red.)

Protestni shod v Gorici. — Delavska zbornica v Gorici je sklicala v torek shod na telovadnem trgu, kjer se je protestiralo proti temu, da bi se aprovizacija izročila nekaterim trgovcem, kakor namerava to storiti goriška mestna uprava. To bi pomenjalo, ljudstvo, in zlasti ubogo ljudstvo izročiti na milost in nemilost trgovcem, kateri bi ljudstvo le izkoriščali, sami pa z blagom, in zlasti s sladkorjem uganjali kupčije z drugimi špekulanti in verižniki. Shoda se je udeležila ogromna množica delavcev in ženstva. Po shodu je ta množica spremlja deputacijo na magistrat, ki je tam županu izročila spomenico z resolucijami, ki so bile sprejete na shodu. Ta nastop popolnoma odobravamo. Treba je odločno nastopiti proti temu, da bi kdo še bogatel na račun stradalajočega ljudstva. Res dosti je tega!

Našim čebelarjem. — Naznanjamo, da se vrši čebelarski shod v četrtek dne 15. t. m. v dvorani gostilne v hiši »Centralne posojilnice«. — K obilni vdeležbi vabi odbor.

Zahvala. — Odbor Kršč. social. izobr. društva v Rihemberku se tem potom zahvaljuje vsem gg. pevovodjem in gg. pevcem za sodelovanje pri veselici, ki so s tem pripomogli, da se je prireditve tako sijajno obnesla.

Razno.

Srbski princ regent Aleksander pesniku Prešernu. — Ko je bil princ regent v Ljubljani zapustil univerzo, kjer se mu je poklonila akademična mladina, tedaj so mu začele male deklice v belih krilih s košaricami v rokah posipati pot s cvetjem, kakor pot zmagovitega osvoboditelja.

Od univerze je šel regent peš proti Marijinem trgu. Vso to pot so mu deklice posipale s cvetjem. Množica je regentu navdušeno klicala: Živio! Živio! — V Wolfovi ulici je na regenta kar deževalo cvetje z okom. Na Marijinem trgu je številno zbrana množica sprejela regenta z gromovitimi klici navdušenja.

Regent je pristopil h Prešernovemu spomeniku. Deklice v belih oblaciilih so se postavile v dveh vrstah ob strani regenta. Obsipale so ga neprestano s cvetjem. Regent je postavil na podnožje Prešernovega spomenika srebrn lovorjev venec z zlatimi jagodami. Deklice so mu vse čas sipale cvetje. Regent se je sklonil h prvi deklici v njegovi bližini in jo poljubil. Med deklicami je nastala nepopisna radost. Začele so se prerivati in vsaka je skušala postati tudi deležna regentove milosti. — Regent se je odpeljal proti rotovžu, deklice pa so ostale pred spomenikom in občudovale krasni venec. Na zlatih trakovih je napis: »27. 4. 1920. Aleksander.«

Srbski princ regent pride neoficijelno na počitnice med Slovence. — Lepota Gorenjske in vdanost Slovencev sta napravila na srbskega prestolonaslednika najboljši utis. Regent Aleksander je ponovno izrazil svojo zadovoljnost nad prisrčnim sprejemom v Sloveniji. V kratkem se namerava vrniti na Bled, kjer želi bivati dalje časa; Slovensko lovsko društvo bo podarilo srbskemu regentu pet najlepših revirjev pod Triglavom, ki so bili prej last berlinskega bogataša dr. Wertheimerja. Vila Zlatorog v Bohinju bo pa regentov lovski grad.

To ni malo. — Pri seji glavnega odseka državnega zbora v Berlinu je naznanil državni finančni minister dr. Wirth, da znaša ves dolg Nemčije 265 milijard mark.

Petrograd umira. — Glavni delegat ruskega Rdečega križa prof. Seidler v Helsingsforsu je razposlal odborom Rdečega križa okrožnico, ki kliče na pomoč za Petrograd. Okrožnica pravi: Nemogoče je, ubraniti se groze ob pogledu na be-

do vsakdanjega življenja nesrečnih prebivalcev v Petrogradu, njihovega boja proti gladi. Nad 10 tisoč ljudi umrje vsak mesec vsled legarja, hripe itd., vse povzročeno vsled gladi. Strašna je usoda Petrograda, in tej naj bi opomogel Rdeči križ. Seidler kliče velike in male narode na pomoč, toda predno more priti kaka pomoč, bo Petrograd najbrže že tak, da jih bo le malo, ki bodo še potrebni pomoči. Tako naglo propada in gine petrogradsko mesto, nekdanje tako mogočno in bogato!

Podaljšanje moratorija. — Generalni civilni komisariat poroča: Rok, do katerega sodišče lahko odgodi plačanje denarnih posojil in ki ga določajo tozadevni ukazi in odloki, je podaljšan do 30. septembra 1920.

Ljubezen ni župa (fizolova). — V Trstu so stražniki iz vojašnice v ulici Cattedrale pred nekaj dnevi po polnoči našli pod zidom trga S. Giusto neko žensko, ki je ječala od bolečin na tleh. Bila je to neka Marija Pellegrini doma in Salerna. V svojem domačem kraju se je bila zaljubila v nekega kr. stražnika, ki ji je obečal, da jo vzame. Toda ni trajalo dolgo, ko se je začel stražnik kesati in tudi mladenki ni tajil, da je pravzaprav nima rad. Rekel ji je, da bi bilo najbolje, ako zopet pozabita drug drugega. Toda Pellegrini se ni bila zaljubila »samo tako«, temveč resno in globoko, tako da si ni mogla več misliti življenja brez stražnika. Njemu pa je postajal položaj neprijeten in nadležen, in da bi šel Pellegrinijevi izpred oči, se je dal premestiti v Neapolj. Na ta način me bo že pozabila — si je mislil. Toda v njegovo veliko začudenje se je nekega dne pojavila pred njim Marija Pellegrini. Posrečilo se mu je, jo utolažiti na nekak način, a takoj že drugi dan je prošil za novo premestitev v Rim. Zastonj. Tudi tu ga je izvohala Marija Pellegrini. Ker ni bil niti v Rimu na varnem, je prošil stražnik za premestitev v Trst čez v te kraje pač gotovo ne pride za njim. In vendar, tudi tukaj v Trstu se je pojavila nekega dne Marija Pellegrini pred »svojim« stražnikom. Veliko je bilo presenečenje našega »fanta« in začel se je jeziti nanjo. Toda imel je vendar srce, da si ni bilo zanj. Ko mu je povedala, da je brez denarja, ji je dal 10 lir in en hleb državnega kruha in — beži od mene! To pot je uboga mladenka videla, da ni več pomoči zanj, šla je na zid na trgu S. Giusto, ravno nasproti vojašnice njenega »fanta neusmiljenega« in je skočila z njega na tla. »Po njega zgubi« si je reva pri padcu zlomila stegno in se močno poškodovala v bokih. Prepeljali so jo v bolnišnico.

Napoved vojnih škod v statistične namene. (Prejeli šele po izidu zadnje številke lista). Trgovska zbornica opozarja vse trgovce in obrtnike v mestu, da je bil po odredbi generalnega civilnega komisarijata pooblaščen municipij v Gorici, da zbere vse napovedi vojnih škod, ki so jih utrpeli trgovci, vinotoči, hotelirji, gostilničarji, lastniki bar-ov, lekarnariji in mali in srednji obrtniki (izvzemši tovarniških podjetij).

Vabijo se vsi prizadeti, da čim prej, in ne kasneje kakor do polovice meseca julija, izvrše svoje napovedi. Ta zbirka napovedi po vojni povzročenih škod bo služila za podlago, na kateri se bo zahtevala vojna odškodnina od obnovitvene komisije v Parizu.

Vprašanja in odgovori.

J. M. Livek: »Feniks« je koncesioniran od ital. vlade, in ima zastopstvo v Gorici, Gosposka ul. 19. glavno zastopstvo v Trstu, ul. Lazzaretto vecchio.

Invalid. Kar je nam znano, se je nakazala invalidna penzija vsem invalidom šele od sept. 1919 dalje. Zakaj in na podlagi katere naredbe, nam ni znano. Vsekakor je tisti, ki je sept. 1919 bil invalid, bil to gotovo že prej. Prosite! Dalje nam je znano, da se v slučaju, ako pristojni kateremu penzija, njegovim pa družinska podpora bodisi po njem ali kom drugem plačuje erar le eno ali drugo, in se v slučaju, ako je diferenca med označenima pristojbinama in opravičenec prejema nižjo, doplačuje diferenca. Po kateri naredbi je kumulativno izplačevanje nedopustno, nam ni znano. Zahtevajte pojasnila pri pristojnem civ. komisariatu.

A. B. Lig. — Društvo vojnih oškodovancev še ni ustanovljeno.

Samotar. »Agrarni operacijski urad« ni še ustanovljen, in ni nam znano, da se namerava ustanoviti tak urad.

B. K. Ponikve. V zaboječkih do 5 kg lahko pošljete v Nemško Avstrijo kar hočete.

M. G. Volarje. Zaostali obroki redne begunske podpore od 21. 7. 1917 dalje se imajo doplačati od tistih oblasti, v katerih področju je bivala stranka tisti čas, za kateri je zaostalo izplačilo. Civ. kom. doplačuje le naknadno beg. podporo (à 500 K) za čas do 21. 7. 1917 ne glede na takratno bivališče opravičenčevu.

Fr. N. Nabrežina. Ako ste uložili prošnjo glede v inozemstvu pred 3. 11. 1919 uloženega denarja pravočasno, t. j. pred 3. 11. 1919, in jo podprli z vsemi potrebnimi dokumenti, bo gotovo ugodno rešena. Kéda, ne vemo. Do sedaj ni skoraj nobena taka prošnja rešena.

M. J. Bača. Učiteljska, ki bi jemala gojence bodisi proti plačilu ali brezplačno v oskrbo, v Jugoslaviji ni.

Za kratek čas.

»Ah, mama, jaz hodim takó nerodno!« —
»Molči, saj to je moderno.«

V katerem mesecu jedó Goričani najmanj? —
V februarju, ker ima samo 28 dni.

Sta dva prava brata, pa samo eden je moj stric. Kakó je to? —
Stric je brat tvojega očeta; tvoj oče ni tvoj stric.

Kdo vleče svoje delo na dolgo, pa je vendar opravi o pravem času.
Vrvar, če je priden.

Pet oseb si med sabo razdeli pet jajc, tako da vsaka dobi edno jajce in vendar edno jajce ostane še v skledi. Kako to? —
Zadnji vzame skledo z jajcem vred, in pusti jajce ležati v skledi, dokler se mu poljubi.

Listnica uredništva. Iz Idrije. Odstopil Vaš dvogovor »Mladiki«, kamor bolj spada. Oprostite, pa še se oglasite. — Efijski. Pride. — Spozno mío karišimo. Prihodnjič.

TEDENSKI KOLEDAR.

Julij.

11. Nedelja, 7. pobink. Pij 1., papež;
12. ponedeljek, Mohor in Fortunat;
13. torek, Marijeta, Anaklet;
14. sredo, Bonaventura, škof;
15. četrtek, Henrik, Vladimir;
16. petek, Škapul. Dev. Mar. Karmelska;
17. sobota, Aleš, Generez.

Mladenec 18 let star iz dobre družine, dovršil z odliko drugo gimnazijo, želi vstopiti kot praktikant v kako pisarno ali trgovino. — Naslov pove uprava lista.

Krojači, ki se želijo učiti rezanja, naj se zglasijo pri **Frančisku Montemuro**, ki stanuje pri g. Mavriču št. 22 na Travniku. — Odpošljajo in prodajajo se tudi krojni vzorci.

Hranilnica in posojilnica v Št. Petru pri Gorici vabi na

občni zbor,

ki se vrši v nedeljo, dne 25. julija 1920. ob isti uri in v istih prostorih kakor za dne 4. julija sklican občni zbor. Ker je bil isti nesklepčen, bo drugi občni zbor sklepen ob vsakem številu navzočih članov.

Odbor.

Podpisani naznanjam, da sem pred tremi tedni našel lovskega psa srednje velikosti, brez nagobčnika, sive barve s črnimi pikami. Ako se gospodar ne oglasi do 20. julija t. l., ostane pes moja last.
Marega Ivan, Bilje (baraka 42).

200 Lir nagrade dobi, kdor bi vedel kje se nahaja moja krava, katera mi je bila ukradena iz hleva na praznik sv. Petra in Pavla jutraj; barva: rudeče-belo lisasta, glava bela. rogova nenakana, levi nekoliko krajši in poševen (garjev); stara 5 let, 1 mesec breja.

Humar Andrej,
gostilna Dol. Vrtojba 23.

Andrej Mavrič, krojač in trgovec št. 22 na Travniku, se najtopleje priporoča slav. občinstvu v mestu in na deželi, posebno pa preč. duhovščini, za obila naročila, katera izvršuje točno in po znižanih cenah.

Ugodna prilika!

Proda se dobro ohranjen **Kosilni stroj**, znamka Deering 3. Natančneje poizvedbe v Lokavcu pri Ajdovščini št. 214.

Gospodična, zmožna deželnih jezikov v govoru v pisavi, v strojepisju, knjigovodstvu in korespondenci, želi primerne službe. — Ponudbe pod »Marljiva 21« na upravo lista. —

VABILO

OBCNEMU ZBORU HRANILNICE IN POSOJILNICE V ČRNIČAH,

ki se bo vršil v nedeljo, dne 18. julija popoldne po blagoslovu v župnišču.

DNEVNI RED:

1. Potrditev bilanc za 1914, 1915, 1916, 1917, 1918.
2. Volitev načelstva in nadzorstva.
3. Slučajnosti.

Načelstvo.

Prva kmečka

gospodarska zadruga v Selu na Vipavskem ima v svoji kleti več hl. dobrega domačega vina po dnevnih cenah na prodaj.

Rabljeno pohištvo (mobilja): predelne omare postelnjaki, kuhinjske omare, mize, stolice itd. **je na prodaj po ugodnih cenah** v Gorici, ul. Sv. Antona št. 22.

Anton Breščak

velika trgovina in delavnica s pohištvom vseh vrst :

Gorica, Via Carducci 14.

A. FANIN ul. Carducci št. 19. (Gosposka ulica).

: LIKVIDACIJA :

raznovrstnega blaga za moške obleke po jako znižanih cenah.

-- Lepa prilika!! --

Velika zaloga tudi drugega različnega blaga na debelo in drobno!

Goriška ljudska posojilnica

vpisana zadruga z omejenim jamstvom :
v GORICI.

posluje v lastni hiši, **Corso verdi št. 37**, pritličje desno, vsaki dan dopoldne razun nedelj in praznikov.

Sprejema hranilne vloge ter jih obrestuje od 1. julija t. l. po čistih 4 1/2 %.

Večje stalne hranilne vloge pa po dogovoru.

Dovoljuje posojila na vknjižbo in poroštvo, pod ugonimi pogoji.

ZOBOZDRAVNIŠKI ATELJÉ --

PAVEL NETZBANDT

ustanovljen leta 1900.

SPREJEMA OD 9--12 IN OD 2--5 V GORICI, VIA DANTE ŠT. 12.

Razpisuje se služba cerkovnika

pri župni cerkvi v **Ajdovščini**. Plača ugodna. Služba primerna posebno za roko-delce in invalide. Zglasiti se do 20. julija t. l. pri cerkvenem oskrbništvu. -- -- --

»Centralna posojilnica« v Gorici naznanja, da je umrl na Dunaju po kratki bolezni dolgoletni in mnogozaslužni član njenega načelstva, gospod

TEODOR HRIBAR,

trgovec in posestnik v Gorici.

R. i. p.

V GORICI, dne 5. julija 1920.

Načelstvo.

Potrjim srcem javljamo vsem sorodnikom in prijateljem, da je Gospod poklical k sebi našo malo, ljubljeno

VERICO,

ki je, previdena, preminula po mučni bolezni dne 1. julija. — Pogreb je bil 3. julija na tukajšnjem pokopališču.

VRABČE, 2. julija 1920.

Anton in Franica Knap, stariši.

Fran in Leon, brata.

Mesto posebnega obvestila.

V najglobokejši žalosti naznanjajo spodaj podpisani s potrtimi srci prežalostno vest, da je njih ljubljeni brat

Teodor Hribar,

trgovec,

nepričakovano umrl na Dunaju v soboto, dne 3. julija v starosti 45 let.

Začasno počiva na Dunaju, a njegovi zemeljski ostanki se bodo čim prej prepeljali v Gorico.

V GORICI, dne 7. julija 1920.

Angel, brat.

Eta, Iza, sestri.

(Namesto vsakega drugega posebnega obvestila).

Knjigarna Kat. Tisk. Društva

GORICA, Montova hiša

Zaloga na debelo in na drobno.
Cigaretnega papirja „Abadie“ „Excelsior“, „Union“ i. t. d. : : : : :
Stročnice za cigarete „Abadie“, „Excelsior“ : : : : :
Slike z okvirji in brez okvirjev : : :
Rožni venci, svetinje i. t. d. : : : : :
Uradni papir vseh vrst : : : : :
Šolski zvezki : : : : :
Švilnati papir razne barve za rože, in druge pisarniške potrebščine : : :
Zaloga pomnoževalnih aparatov.
Sprejemajo se naročila pečatov.

Velika hiša

s prostornim gospodarskim poslopjem in vrtom je na prodaj v Šempasu. Pojasnila daje g. župan v Šempasu in č. g. Franke, vikarij v Oseku.

Proda se automat

z električno gonilno silo v dobrem stanju, boljše vrste. Natančnejša pojasnila daje **Franc Mohorič**, Idrija št. 90.

Ivan Kacin

ul. sv. Antona 24, Gorica.

Izdeluje vsakovrstne harmonije po amer. sistemu, uglašja in prenavlja cerkvene orglje; v zalogi ima izdelane harmonije, instr. violine, kitare, mandoline, strune. Kupuje glasovirje, harmonije, violine, harmonike, automate itd. Plača po najvišjih cenah.

Drašček Fanny, Gorica

Via Rastello št. 1

trgovina s kolonijalnim in mešanim blagom na drobno in na debelo. Dobra moka bela in koruzna, fižol, ječmen itd. Blago sveže. Priporoča se za obilen obisk. --- Postrežba dobra. --- Cene zmernе.

O. BRUGNALLER

GORICA
Nunska ulica št. 3-5.

Prodajalna mrtvaških predmetov.

VELIKA ZALOGA KINČA ZA RAKVE VSAKE VRSTE.

Lastna delavnica za rakve in vence iz suhih cvetlic; obleke in črevlji za mrtve, vsakovrstni žalni predmeti, sveče iz pravega voska; pajčaloni, venci in šopki za neveste, birmance in za prvo sv. obhajilo.

VSAKOVRSNE SUHE CVETLICE.

—: Cena izven vsake konkurence :—
Sprejemamo tudi posebna naročila.

Naznanilo.

Slav. občinstvu uljud naznanjam da sem na novo otvoril svojo dobroznano krojačnico, z veliko zalogo manifakturnega blaga in izgotovljenih oblek.

Priporočam se slav. občinstvu v mestu in na deželi.

IVAN KUMAR krojaški mojster
TRAVNIK št. 7. (prej ul. Stretta).

E. RIESSNER (prej) Pavlin E.

Nunska ulica 10 — GORICA — Nunska ulica 10
nasproti „BELEMU ZAJCU“.

VELIKA ZALOGA

mrtvaških rakev, nagrobnih vencev, trakov, umetnih cvetlic; posebnih vencev za neveste, cvetlic za cerkve, palm, vencev za novomašnike in; poroke, mrtvaških oblek. itd.

papirja in drugih potrebščin za okrašnje rakev, zlatih črk voščenih sveč itd.

CENE BREZ KONKURENCE.

„CENTRALNA POSOJILNICA“

vabi v smislu § 35 družabnih pravil k

občnemu zboru,

ki se bo vršil

dne 22. l. m. ob 10. uri v uradnih prostorih,
Corso Verdi 32, I. nadstropje

S SLEDEČIM DNEVNIM REDOM:

1. Poročilo načelstva;
2. „ nadzorstva;
3. a) Potrjenje računskega skiepa za upravno leto 1919;
b) Določba o vporabi dobička;
c) Določba višine obresti deležem;
4. Volitev načelstva;
5. Volitev nadzorstva;
6. Slučajnosti.

V GORICI, dne 5. julija 1920.

Načelstvo.

Ustanovljena
leta 1900

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Ustanovljena
leta 1900

Podružnice: Borovlje, Celovec, Celje, Gorica, Maribor, Split, Sarajevo, Trst, Agentura v Ptuj.

Poziv k subskripciji

novih delnic Ljubljanske kreditne banke XI. emisije l. 1920/II.

Vsled sklepa občnega zbora delničarjev Ljubljanske kreditne banke z dne 8. maja t. l. v to pooblaščenega, je sklenil upravni svet istega dne provesti zvišanje delniške glavnice

od SHS K 30,000.000.— na SHS K 50,000.000.—

z izdajo

50.000.— novih delnic po SHS K 400.— nom. v skupnem znesku SHS K 20,000.000.—

in sicer:

1. subskripcija novih delnic se vrši **od 25. junija do 25. julija 1920**
a) pri Ljubljanski kreditni banki in njenih podružnicah v Borovljah, Celju, Gorici, Mariboru, Sarajevu, Splitu, Trstu ter pri ekspozituri v Ptuj.
- b) pri Hrvatski trgovinski banki v Zagrebu in njeni podr. v Osijeku,
- c) pri Živnostenski banki v Pragi in njenih podr. v Čehoslovaški in
- d) pri podružnici Živnostenske banke na Dunaju za nem. Avstrijo.
2. Dosedanji delničarji imajo pravico prevzeti na podlagi **2 starih delnic 1 novo delnico à SHS K 400.— nom., po SHS K 900.—** tel. quel, plačljivih naenkrat pri subskripciji. Odlomki delnic se pri tem ne vpoštevajo.
3. Nove delnice so deležne dobička od 1. julija 1920 dalje.
4. Pri subskripciji se morajo predložiti subskripcijskemu mestu v zgoraj navedenem roku plašči starih delnic v svrhu označbe, da

je pravica do opcije izvršena, dočim imajo imetniki delnic zadnjih dveh emisij, katerih izdaja vsled tehničnih zaprek ni bila do sedaj mogoča, pravico do opcije v določenem subskripcijskem roku na podlagi tozadevnih pismenih priglasnic ali začasnih potrdil o vplačanih delnicah.

5. O azijskega kurznega dobička nove emisije se dodeli po odbitku stroškov in doklad te emisije, SHS K 1,000.000.— pokojninskemu zakladu bančnega osobja, SHS K 1,000.000.— rezervnemu zakladu za bančne zadolžnice, ostanek pa pripade azijskemu rezervnemu zakladu banke.

6. Nove delnice se izroče subskribentom po 1. februarju 1921, proti izročitvi začasnih potrdil, oziroma obračunov o subskribiranih delnicah.

Uspeh emisije je zajamčen po posebnem sindikatu.

LJUBLJANA-GORICA, meseca julija 1920.

Ljubljanska kreditna banka.